

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/kongresy/ii-kongres-pamieci-zolnierzy-w/238760,Zakonczyl-sie-II-Kongres-Pamieci-Zolnierzy-Wykletych.html>
09.03.2026, 10:40

Zakończył się II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Drugi dzień Kongresu Pamięci Żołnierzy Wyklętych skupił się na dyskusji o przeżyciach rodzin bohaterów podziemia antykomunistycznego oraz upamiętnianiu bohaterów. Obrady ekspertów uzupełnił pokaz filmu „The Covenant of Blood: The Last Soldiers of World War II”.

08.03.2026

[Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych Żołnierze Niezłomni](#)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – Msza św. w intencji Niezłomnych, Warszawa – 8 marca 2026, fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – Msza św. w intencji Niezłomnych, Warszawa – 8 marca 2026, fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – Msza św. w intencji Niezłomnych, Warszawa – 8 marca 2026, fot. Sławomir Kasper (IPN)

Drugi dzień Kongresu rozpoczął się od Mszy świętej oraz panelu poświęconego pamięci o Żołnierzach Wyklętych w PRL. W dyskusji udział wzięli: działaczka „Solidarności”, od kilku dekad zaangażowana w upamiętnianie Żołnierzy Wyklętych, Ewa Tomaszewska, historyk, jeden z

pierwszych autorów książek o Żołnierzach Wyklętych, prof. Wiesław Jan Wysocki, zastępca dyrektora Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, działacz niepodległościowy Jacek Pawłowicz oraz najmłodszy więzień polityczny w okresie stanu wojennego – Anna Kołakowska. Debatę prowadził dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

Włączając się w dyskusję, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, dr hab. Karol Polejowski, podkreślił:

- Po roku '45 przez dziesiątki lat komuniści zbudowali potężną maszynę propagandową, która miała niszczyć legendę i pamięć podziemia niepodległościowego. Już w latach czterdziestych w prasie pojawiają się napastliwe, szkalujące ich artykuły. Niezłomni już wtedy nazywani są mordercami, rabusiami i bandytami.

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pamięć o Żołnierzach Wyklętych w PRL: panel dyskusyjny, Warszawa 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Kolejny panel dyskusyjny poświęcony był rodzinom Żołnierzy Wyklętych. Wśród panelistów znaleźli się syn Edmunda Bukowskiego ps. Zbyszek – Krzysztof Bukowski, syn Józefa Franczaka ps. Lalek – Marek Franczak i kapelan Muzeum, pracownik Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN – ks. Tomasz Trzaska. Opowiedzieli oni o przeżyciach rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego. Dyskusję poprowadził Stanisław Płużański.

- Bez żadnej przesady – porównując z innymi krajami europejskimi, ale też innymi państwami w świecie – można powiedzieć, że Instytut Pamięci Narodowej, jako jedyny podmiot w Polsce powołany do prowadzenia tego typu prac w takim wymiarze, jest w ścisłej światowej czołówce. Liczba identyfikacji, jaką osiągnęliśmy, przekracza 310 osób. W skali Europy, jeśli chodzi o ofiary totalitaryzmów, nie spotkałem kraju, który miałby chociaż połowę tej liczby. Powiem więcej – nie spotkałem kraju, który miałby jedną czwartą

- powiedział ks. Tomasz Trzaska.

Warto dodać, że Edmund Zbigniew Bukowski był pierwszą ofiarą komunistycznego terroru, jaką udało się zidentyfikować dzięki pracom prowadzonym przez ekspertów z IPN w słynnej kwaterze „Ł” na Powązkach Wojskowych.

II KONGRES PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH

Rodziny wyklęte – przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego

Krzysztof Bukowski

Marek Franczak

ks. Tomasz Trzaska

Prowadzenie: Stanisław Płużański

Organizatorzy

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

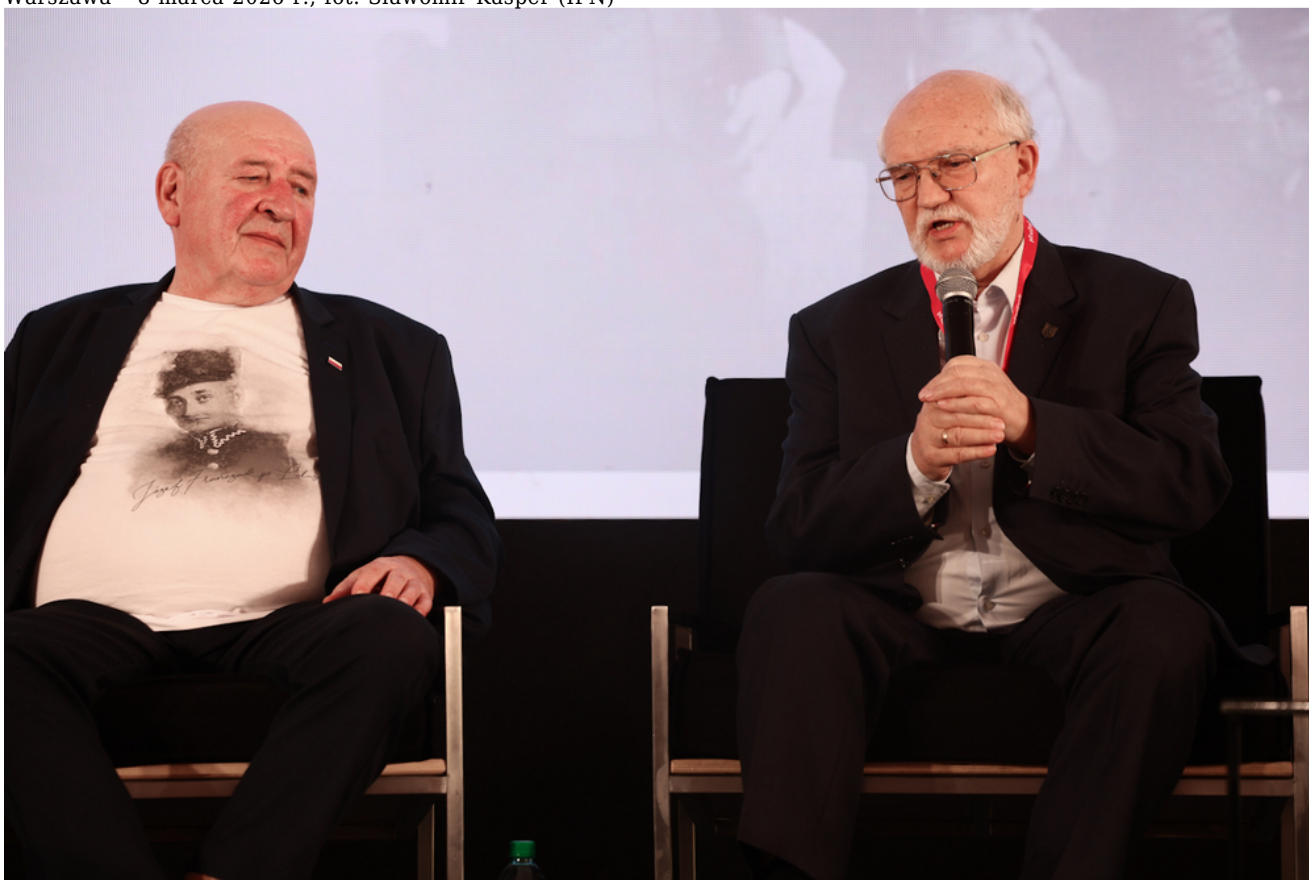
II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: przeżycia rodzin żołnierzy podziemia antykomunistycznego – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Ostatni panel dyskusyjny poświęcony był Żołnierzom Wyklętym w filmie. W rozmowie prowadzonej przez Piotra Mazurka wzięli udział youtuber Stefan Tompson, filmowiec Patrick Ney, dyrektor Festiwalu Niepokorni Niezłomni Wyklęci Arkadiusz Gołębiowski oraz historyk,

pracownik Biura Badań Historycznych IPN Paweł Sztama.

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

II Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych: Żołnierze Wyklęci w filmie – panel dyskusyjny, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Zwieńczeniem Kongresu Pamięci Żołnierzy Wyklętych był pokaz pierwszego anglojęzycznego filmu dokumentalnego o Żołnierzach Wyklętych – „The Covenant of Blood: The Last Soldiers of World War II” w reżyserii Patricka Ney'a i Stefana Tompsona.

***

W II Kongresie Pamięci Żołnierzy Wyklętych wzięło udział około 300 osób – rodziny Niezłomnych, społecznicy od lat zajmujący się popularyzacją tego zagadnienia, historycy, ludzie kultury, samorządowcy oraz ci wszyscy, dla których pamięć o Wyklętych jest sprawą ważną.

Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych – pokaz filmu, Warszawa – 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych - pokaz filmu, Warszawa - 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

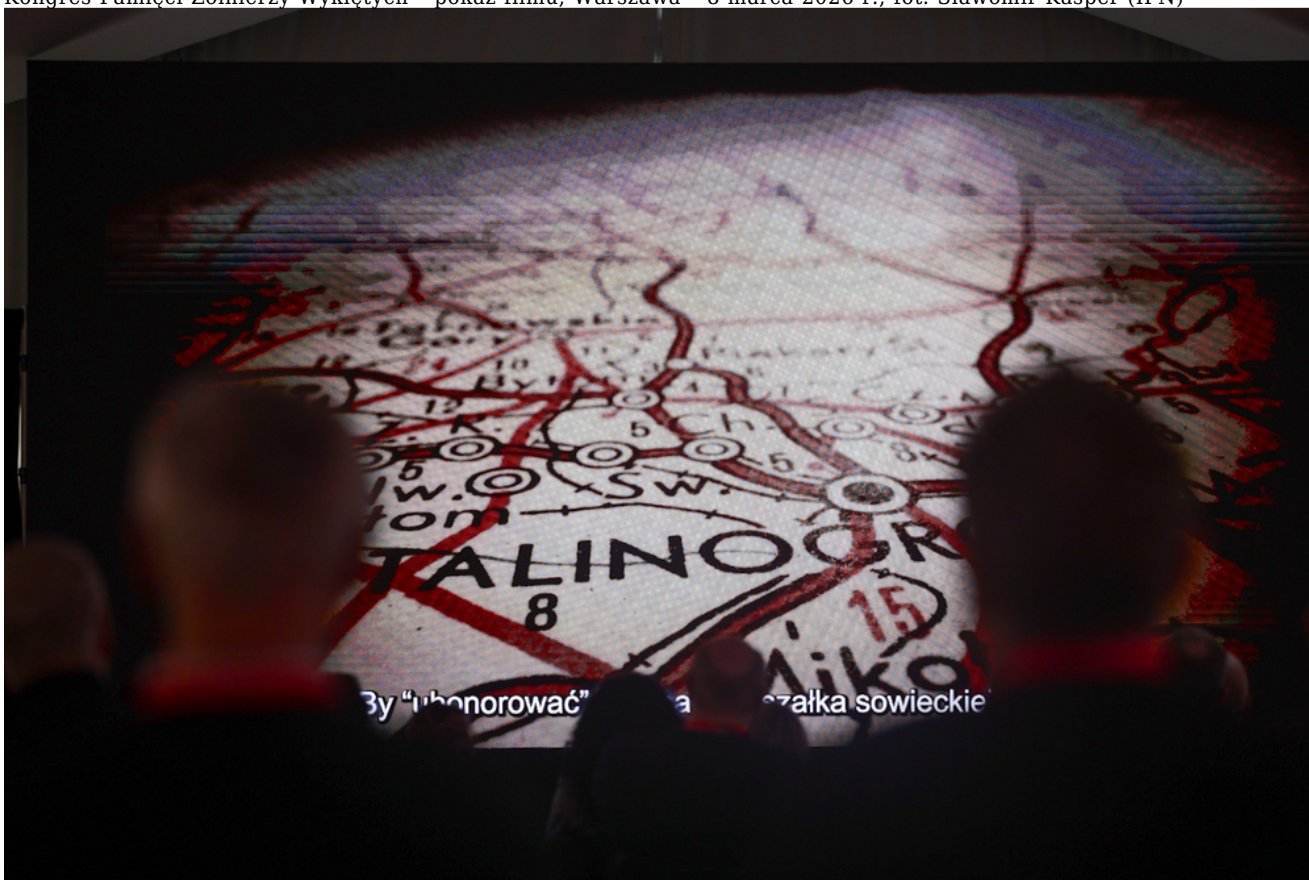
Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych - pokaz filmu, Warszawa - 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych - pokaz filmu, Warszawa - 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych - pokaz filmu, Warszawa - 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Kongres Pamięci Żołnierzy Wyklętych - pokaz filmu, Warszawa - 8 marca 2026 r., fot. Sławomir Kasper (IPN)

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego.

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Żołnierze Wyklęci

Kongres